

Handläggare
Filippa Berencreutz
Telefon: 08-50825007**Till**
Kommunstyrelsen

Remiss av Betänkandet Ett skärpt regelverk om utvisning på grund av brott (SOU 2025:54)

Kontorsutlåtande med hänvisning till kort remisstid

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/739

Förvaltningens förslag till beslut

Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Betänkandet Ett skärpt regelverk om utvisning på grund av brott (SOU 2025:54) syftar till att skärpa lagstiftningen kring utvisning av utlänningar som begår brott i Sverige.¹ Utredningen föreslår flera förändringar för att möjliggöra fler utvisningar och tydliggöra att brottslighet kan leda till utvisning.

Bland de centrala förslagen ingår att åklagare ska vara skyldiga att yrka på utvisning när brottet är utvisningsgrundande. Dessutom ska utvisning kunna ske vid strängare påföljd än böter, utan krav på återfallsrisk eller att brottet är av visst allvar. Utredningen föreslår också att prövning av verkställighetshinder inte längre ska göras av allmän domstol, utan av Migrationsverket i samband med verkställighet av utvisningsbeslutet.

Vidare föreslås att återreseförbuden förlängs och att fler utvisade personer får återreseförbud utan tidsbegränsning. Straffskalan skärps för brott som rör olovlig vistelse i landet och för arbetsgivare som anställer personer utan rätt att vistas i Sverige.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Sammantaget bedömer förvaltningen att förslagen i betänkandet riskerar att påverka barn och ungdomar i större utsträckning än vad betänkandet medger. Förvaltningen bedömer att unga som begår brott riskerar att behandlas som vuxna i utvisningsfrågan.

¹ [SOU 2025:54 Betänkandet Ett skärpt regelverk om utvisning på grund av brott. Justitiedepartementet.](#)

Förvaltningen bedömer även att betänkandet behöver klargöra hur artiklarna 3, 9, 12 och 40 enligt barnkonventionen beaktas.

Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat remissen *Betänkandet Ett skärpt regelverk om utvisning på grund av brott (SOU 2025:45)* till socialförvaltningen. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret.

Ärendet

Betänkandet Ett skärpt regelverk om utvisning på grund av brott (SOU 2025:54) syftar till att skärpa lagstiftningen kring utvisning av utlänningar som begår brott i Sverige.² Utredningen har haft som mål att tydliggöra att brottslighet kan leda till utvisning och att möjliggöra fler utvisningar. Förslaget omfattar alla utlänningar som vistas i Sverige.

Utökade möjligheter till utvisning

Utredningen föreslår att brott ska vara utvisningsgrundande i betydligt högre utsträckning än idag. Det innebär att fler brott kan leda till utvisning, även om de inte är av särskilt grov karaktär. Dessutom föreslås att verkställighetshinder inte längre ska beaktas vid prövningen av utvisning i allmän domstol, utan att detta istället hanteras av Migrationsverket i samband med verkställighet av utvisningsbeslutet.

Åklagares skyldighet att yrka på utvisning

En av de stora förändringarna är att åklagare ska vara skyldiga att yrka på utvisning när brottet är utvisningsgrundande. Detta innebär att domstolar oftare kommer att behöva ta ställning till utvisning vid brottmål, vilket kan leda till fler utvisningsbeslut.

Förändringar i återreseförbud

Utredningen föreslår att återreseförbuden förlängs och att fler utvisade personer får återreseförbud utan tidsbegränsning. Förbudets längd ska bero på brottets straffvärde. Om straffvärdet motsvarar fängelse i mindre än sex månader, ska återreseförbudet normalt vara fem år. Om straffvärdet motsvarar fängelse i sex månader eller mer men mindre än ett år och sex månader, ska återreseförbudet normalt vara tio år. Vid högre straffvärden än ett år och sex månader, ska återreseförbudet som huvudregel inte tidsbegränsas.

Skärpta straff för olovlig vistelse och arbetsgivare

Straffskalan skärps för brott som rör olovlig vistelse i landet och för arbetsgivare som anställer personer utan rätt att vistas i Sverige. Detta syftar till att minska antalet personer som stannar kvar i landet trots utvisningsbeslut och att motverka arbetsgivare som utnyttjar personer utan uppehållstillstånd.

Giltighet av uppehålls- och arbetstillstånd vid utvisning

Utredningen har även sett över hur befintliga uppehålls- och arbetstillstånd påverkas vid utvisning på grund av brott. Förslagen syftar till att säkerställa att personer som utvisas inte kan fortsätta att ha giltiga tillstånd i Sverige.

Proportionalitet och rättssäkerhet

En grundläggande utgångspunkt i utredningen har varit att beakta principen om proportionalitet och andra krav på rättssäkerhet. Enligt utredningen har förslagen utformats för att vara ändamålsenliga och effektiva, samtidigt som Sveriges internationella åtaganden, inklusive Europakonventionen och barnkonventionen, respekteras. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för strategi och utveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Konsekvenser för barn

Betänkandet föreslår en skärpning av regelverket kring utvisning på grund av brott, vilket i grunden syftar till att fler personer som inte är svenska medborgare ska kunna utvisas efter brottslighet. Detta omfattar i praktiken även direkt eller indirekt unga under 18 år och väcker därför frågor utifrån barnkonventionen, som sedan januari 2020 är svensk lag.³ Direkt kan barn påverkas då det i betänkandet står att barn under 18 år som begår brott kan utvisas om det i en prövning framkommer att barnet har en svag anknytning till Sverige. Barn kan också indirekt påverkas av förslaget i de fall barn är anhörig till förälder som begår brott. Förvaltningen ställer sig frågande till att det i betänkande framkommer att förslaget får begränsade konsekvenser för barn och önskar av betänkandet ett mer utförligt resonemang.

Förvaltningen saknar en redovisning av prövning av barnets bästa enligt artikel 3 i barnkonventionen som klargör hur remissförslaget förhåller sig till vad som är barns bästa.⁴ Det framgår inte tydligt

³ [Barnombudsmannen, Om barnkonventionen, senast uppdaterad 1 juli 2021, \(åtkomstdatum: 26 maj 2025\).](#)

⁴ [FN, Konventionen om barnets rättigheter \(1989\), artikel 3.](#)

hur skärpning av regelverk kring utvisning vägs mot barnets bästa i individuella fall. Det gäller både när barnet själv är föremål för utvisning och när barn drabbas indirekt som anhörig till förälder som utvisas. Det finns en risk att beslut som fattas utifrån straffrättsliga och migrationspolitiska intressen inte tillräckligt analyserar konsekvenserna för barn, trots lagkravet att alltid beakta barnets bästa. Förvaltningen noterar även att betänkandet saknar en analys över vilka barn och unga som påverkas av förslaget och hur deras rätt beaktas. Förvaltningen noterar att det inte framgår av utredningen om barns åsikter har inhämtats eller beaktats i betänkandet i enlighet med artikel 12 i barnkonventionen. Artikel 12 i barnkonventionen kräver att barn ges möjlighet att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem och att dessa åsikter ges vikt utifrån barnets ålder och mognad.⁵ Det framgår inte heller hur barns egna åsikter ska inhämtas och beaktas vid utvisningsbeslut som påverkar dem, vare sig när de själva är föremål för utvisning eller när deras föräldrar är det.

Förvaltningen bedömer att unga som begår brott riskerar att behandlas som vuxna i utvisningsfrågan. I straffrättsliga sammanhang görs normalt en tydlig skillnad mellan barn och vuxna, både vad gäller straff och påföljder. I utvisningsfrågor riskerar dock unga att behandlas på samma sätt som vuxna, särskilt när förslagen handlar om att åklagare ska vara skyldiga att yrka på utvisning. Detta kan stå i strid med barnkonventionens artikel 40, som betonar barnets rätt till en särskild behandling som syftar till återanpassning snarare än bestraffning.⁶

När föräldrar utvisas på grund av brott kan barn i Sverige lämnas kvar utan sina vårdnadshavare. Det kan leda till att barnets rätt enligt artikel 9, att inte skiljas från sina föräldrar, åsidosätts,⁷ särskilt om det inte tydligt kan visas att en sådan separation är för barnets bästa. Förvaltningen bedömer att det behövs starkare rättsliga garantier för att barns behov och anknytning vägs in när föräldrar står inför utvisning.

Konsekvenser för socialnämnden

I betänkandet framkommer att ”åklagaren har en möjlighet att inhämta ett yttrande från socialnämnden” i ett eventuellt utvisningsbeslut där barn berörs.⁸ I samma avsnitt framkommer att upplysningar om utlänningens familjeförhållanden också kan inhämtas från Kriminalvården eller Migrationsverket. Det framkommer även att om rätten önskar, har ”socialnämnden en

⁵ [FN, Konventionen om barnets rättigheter \(1989\), artikel 12.](#)

⁶ [FN, Konventionen om barnets rättigheter \(1989\), artikel 40.](#)

⁷ [FN, Konventionen om barnets rättigheter \(1989\), artikel 9.](#)

⁸ [SOU 2025:54 Betänkandet Ett skärpt regelverk om utvisning på grund av brott. Justitiedepartementet.](#)

skyldighet att bistå åklagaren och rätten med upplysningar huruvida utlänningen har barn i Sverige, om barnens behov av kontakt med utlänningen och hur kontakten har varit och hur den skulle påverkas om utlänningen utvisades”. Förvaltningen anser att åklagaren och rätten ska efterfråga yttrande från socialnämnden i ärenden som rör barn för att stärka rättssäkerheten och barnrättsperspektivet. I de fall socialnämnden inte har kännedom om barnet sedan tidigare bör det inte finnas krav på socialnämnden att skriva ett yttrande.

Förvaltningen anser att åklagaren bör vara skyldig att ta in nödvändig information från de som har kännedom om barnet och familjen i de fall socialnämnden inte har kännedom om barnet.

Det är svårt att på förhand bedöma hur socialtjänstens verksamhet kommer att påverkas av förslaget. Det går dock inte att utesluta att det kan leda till ökad belastning på socialtjänsten då fler barn och unga kan komma att behöva insatser till följd av att en förälder utvisas. Förslaget kan medföra ökad arbetsbelastning på socialtjänsten utifrån att åklagare kan begära yttranden i ärenden som rör barn. Det kan även finnas risk för att socialtjänstens alliansbyggande arbete påverkas då de människor som förslaget berör kan känna att de behöver hålla sig väl med socialtjänsten och inte vågar berätta om hela sin situation, då socialnämndens yttrande kommer att finnas med i en samlad bedömning inför beslut om utvisning.

Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Remiss - Betänkandet Ett skärpt regelverk om utvisning på grund av brott (SOU 2025:54)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-06-13
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-06-13